

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Пощинне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділя і руских свят
о 5½ год. пополудні.

Реданція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хоруцини). Ек-
спедиція місцеві в Агенції Со-
коловського і пасаля Гавемана.

Рекламні звертат ся лише
на попередні застереження. —
Рекламні неопечатані візні
від порта. — Оголошені ав-
чи́ні приймають ся до пів
20 с. від стрічки, а в «Над-
слайм» 40 с. від стрічки. По-
доби і приватні доносення по
3) с. від стрічки.

Гроза для австрійської годівлі товару.

(X) Недавно вказали ми на грозу для економічних справ з боку нинішних економічних відносин, викликаних парламентарним розладом. Німецька «Господарська Рада» в Берліні ухвалила на своїх загальних зборах (від 9—12 лютого) таку постанову: «На основі вислідів спису населення і товару за останні 30 літ є се річно певною, що німецька господарка має спросту покрити запотребоване населення що-до товару і мяса без заграничного привозу. Мимо значних шкід заподіяних нашій годівлі товару занесеними з заграниччя пошестями в тім часі, мимо значної конкуренції, викликуваної аж до минулого року заграничним привозом мяса супроти кравого мяса, на останку наслідком збільшеного привозу товару, mimo зовсім недостаточної охорони цілої можна не лише числово вказати значний зріст всіх родів товару з виїмкою овець, але зріст ішов в парі із значним зростом населення в Німеччині. Вислід останнього спису товару з 1902 р. що до зменшення числа товару треба приписати лише тій припадковій обставині, що надзвичайний сплс сей зроблено по вельми посушних роках 1900 і 1901, котрі приневолити Німеччину до тимчасового значного обмеження засобу товару. Німецька «Господарська Рада» поручає вибраною раз дорогою дальше помножувати засіб товару і висловлює надію, що німецька господарка і дальше буде дбати про сильний розвиток німецької годівлі товару, щоби могла власними засобами вповні покрити запотребоване мяса в Німеччині. А ту задачу можна буде тривко сповняти, наколи згадані в горі німецькій годівлі товару заподіяні важкі шкоди будуть тривко усунені відповідною охороною німецької продукції товару. Щоби німецька господарка могла сповнити свої задачі що-до годівлі товару, треба, щоби:

- 1) ціла що-до товару в нових торгових договорах були відповідно вимірені а іменно, щоби а) підвищено ціла що-до ваги рівномірно високо для всіх родів товару б) до відповідної висоти, 2) щоби не злагоджено ветеринарній охороны на границі, а противно заострити, а особливо щоби знов не заключено такої конвенції в справі товаричої пошести, яка тепер обовязує з Австро-Угорщиною. 3) Закон про оглядини різного товару і мяса і про привіз приправлюваного мяса мав бути так зміненый, щоби вудженні і смалець були виключені від ввозу».

Сі постанови німецької «Господарської Ради» не потребують близшого поясненя, щоби зрозуміти, яка незезпечність грозить з сего боку нашій годівлі товару. А гроза та ще тим більшою стає, коли подумаємо, що нові договори торгові, як се вже тепер зовсім недвозначно голосять, мають бути переведені без державної ради на основі § 14-го.

Промисл, яко головний дорадник правительства, на тім лише скористає, а інте-

реси аграрників будуть тепер як і давийше видані на істалу і користь промисловців. Тим то всі круги хліборобські повинні тепер звернути пильну бачність ще в останній рішучій хвилині енергічну оборону хліборобських інтересів, щоби приневолити до усунення всіх тих перепон при заключенню торгових договорів.

При сій нагоді звернемо ще також бачність наших хліборобів на замітку, яку недавно подала Deutsche Agrarkorrespondenz: «Нам здає ся, пише она, що австрійські хлібороби не конче тим пособляють своїм оправданим інтересам, що они головно добивають ся о можливі пільги для вивозу товару і мяса до Німеччини, замість передовсім подбати про замкнене своєї годівлі товару перед сусідними країями із Сходу. На основі австрійської статистики се є річ певна, що за вивезений товар з Австрії на захід до Німеччини мають они відповідний привіз товару до Австрії із східних країв. Отже наколи австрійським хліборобам поведе ся замкнуту для східних країв сей привіз товару, то через те досягнуть они далеко більше підвищеня ціи свого товару, як коли би сербські і румунські ціни товару мали впливати через Австрію аж на Німеччину і тим способом нам усім псували ціну. Тоді ніхто не буде мати користі, бо й Австрії се не на руку, як она приневолена вивозити товар по низьких цінах. Отже й для Австрії се кориснійше, наколи она, замість розширяти вивозовий отвір, ліпше зачинить ввозовий отвір, бо сим останнім більше везуть, як першим вивезуть. Всяке змаганє, щоби вивіз до Німеччини улекшити низькими товарячими цілами, уживає німецьке правительство і его противники яко «цінний матеріал», щоби поборювати домаганє австрійських хліборобів о високі австрійські ціла від товару. Може би австрійські хлібороби приглянули ся раз відворотній стороні медалю».

Ся замітка має ту ціль, поставити Австрії ясно і рішучо усліве, щоби Австрія зачинила тісно границю проти всякого ввозу товару і мяса з Росії і Балканських держав, наколи Австрія хоче рефлектувати на удержанє ввозу товару до Німеччини. Се домаганє видає ся нам зовсім оправданним, позаак вивозова спростога і вивозове запотребованє Австро Угорщини що-до товару зовсім не є небезпечне для Німеччини так з огляду на ветеринарній справи як і ціни. Але можна побоювати ся обняжена ціи худоби і в Німеччині і в Австро-Угорщині, наколи убуток наслідком вивозу товару до Німеччини будуть поповнювати привозом з Росії, Румунії і Сербії. Для того наші хліборобські політики повинні пильно дбати, щоби зачинити всякі отвори для ввозу товару до нас, щоби ми мали свободний вивіз до Німеччини запоручений.

З судової салі.

(Конєць).

Ще про одно справді ренегатске виступленє п. Вергуна позволю собі згадати тут. В осе-

ни 1904 р. мав відбутися конгрес славистів в Петербурзі. Приготовлюючий комітет відбував засіданя ще минулого року на весі і ухвалив щоби при рефератах і дискусії допустити всі славянські мови. Отже орган п. Вергуна, в обаві, щоби на згаданім конгресі не загомовила і українська мова, якою говорить трийцять мільонів російського населеня, написав (гл. Кн. VI. Літ. наук. Віст. з 1903.):

«Ми позволимо собі з тої причини висловити побоюванє оправданє зрештою достаточо сумним досвідом деяких попередніх подібних підприємств, прим. при нагоді XI археологічного з'їзду в Києві, що такою доволі неясною стилізациєю сеї постанови відкриваєть ся пригідна фірточка для недостойних відступів (sic!) ріжних славянських «областных» сепаратизмів. Так прим. уважаючи на деякі признаки і недоговорки в пресі(?), вже тепер можна предвидіти, що представителі львівського «Товариства ім. Шевченка», нараз забудуть цілковито сю мову і користуючись відкритою діркою, може знов испробують перевести нею свій «отдільный русько-український язык». А що найвищий науковий ареонаг славянського світа, яким не можна не вважати російської Академії Наук, ніяких подібних сепаратистичних зусиль і підступів признавати і таким чином потверджати не може і не згодить ся, — в чім не може бути сумніву, — то через те вони знов осягнуть відповідну нагоду прокрити сьотий раз про нову прояву варварської самоволі над ними, насильства і т. п.»

Що-до заміту «Hochstappler-ства», то я поминано сю обставину, що п. Вергун як син убогих, селянських родичів опинив ся у Відні і тут в короткім часі зумів придбати собі средства до вигідного, а навіть засобного життя, средства удержаня з загадочних, бо не явних жерел, так що загальна опінія висказувала ріжні сумніви і здогади в тім напрямі. Я не тикаю того, бо піднесений в «Руслані» заміт не відносив ся до матеріальної сторони діяльності п. Вергуна, а до его політичного становиска і се назвав іменем шантажу, — Hochstappler-ством. Вже само видаванє московського місячника в австрійській державі, де нема ані московських кольовістів, ані взагалі російських інтересів, не починає на реальних основах, а закруає на шантаж, о скілько не опирає ся на підмогах російського правительства. Бо для кождо, питаю ся, видає сей місячник? Для австрійських Славян? — ось що один з них сербский учений Л. Стоянович пише таки в тім самім органі п. Вергуна (гл. «Л. Н. В.» IV кн. 1901 р.): «Жите нас усіх (Славян) нахилє нас до Заходу, особливо-ж до Австрії та Німеччини. Ціла майже наша торговля, ввозова і вивозова, вьажеть ся з тими обома державами. Зараз по першім кроці за границею здьбуємо ся з німецькою мовою. Тимчасом на чім опираєть ся наша звязь із спорідненою, але далекою Росією? Ні торговлі, ні зносин не маємо ніяких. Деколи визде до Білграду якийсь російський славист на кілька тижнів в інтересі своєї науки, але в нутрі краю в багатьох місцевостях ніхто ніколи не видів ніякого Росіянина. Ні одному купцєви непотрібна російська мова, а в інтелігенції як хто навчить ся по російськи, то швидко забуде. Колиж так стоїть справа в балканських державах, то щож»

